

การเรียนรู้ส่วนบุคคล Personalized Learning

รองศาสตราจารย์ ดร.วิชัย วงษ์ใหญ่
รองศาสตราจารย์ ดร.มารุต พัฒนาผล

การเรียนรู้ส่วนบุคคล

Personalized Learning

รองศาสตราจารย์ ดร.วิชัย วงษ์ใหญ่

รองศาสตราจารย์ ดร.มารุต พัฒผล

การเรียนรู้ส่วนบุคคล Personalized Learning

รองศาสตราจารย์ ดร.วิชัย วงษ์ใหญ่

รองศาสตราจารย์ ดร.มารุต พัฒนาผล

พิมพ์ครั้งที่ 1 พฤษภาคม 2561

จำนวน 100 เล่ม

ข้อมูลทางบรรณานุกรมของสำนักหอสมุดแห่งชาติ

National Library of Thailand Cataloging in Publication Data

รองศาสตราจารย์ ดร.วิชัย วงษ์ใหญ่, รองศาสตราจารย์ ดร.มารุต พัฒนาผล.

การเรียนรู้ส่วนบุคคล Personalized Learning. – กรุงเทพฯ:

จรัสสินทวงศ์การพิมพ์, 2560.

23 หน้า.

1. การเรียนรู้. I. ชื่อเรื่อง

ISBN 978-616-468-217-7

ราคา 100 บาท

สงวนลิขสิทธิ์เนื้อหาและภาพประกอบ ตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์

พิมพ์ที่ บริษัท จรัสสินทวงศ์การพิมพ์ จำกัด

233 ซอยเพชรเกษม 102/2

แขวงบางแคเหนือ เขตบางแค

กรุงเทพมหานคร 10160

โทรศัพท์ 02-809-2281-3 แฟกซ์ 02-809-2284

www.fast-book.com e-mail: info@fast-books.com

คำนำ

หนังสือ “การเรียนรู้ส่วนบุคคล Personalized Learning” เล่มนี้ เรียบเรียงขึ้นจากการประมวลประสบการณ์และผลงานวิจัยของผู้เขียน ผสมผสานกับการศึกษาค้นคว้าเอกสารต่างๆ

มีความมุ่งหมายเพื่อส่งเสริมความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเรียนรู้ที่ตอบสนองธรรมชาติและ ความแตกต่างระหว่างบุคคล หรือที่เรียกว่า การเรียนรู้ส่วนบุคคล (Personalized learning) ให้กับ นิสิต นักศึกษา อาจารย์ และผู้สอน ที่มีความสนใจศึกษาค้นคว้าวิจัย ตลอดจนการปรับเปลี่ยนวิธีการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

แนวทางการเขียนหนังสือเล่มนี้ มุ่งนำเสนอสาระสำคัญที่เป็นแก่นขององค์ความรู้โดยไม่ได้เขียนขยายรายละเอียดไว้ และผู้เขียนหวังเป็นอย่างยิ่งว่าหนังสือเล่มนี้จะให้ประโยชน์ต่อผู้อ่านได้มากพอสมควร และขอขอบคุณคณะครูและนักเรียนทุกคนที่ได้ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการเขียนหนังสือเล่มนี้ด้วยดีตลอดมา

รองศาสตราจารย์ ดร.วิชัย วงษ์ใหญ่

รองศาสตราจารย์ ดร.มารุต พัฒนาผล

สารบัญ

หัวข้อ	หน้า
1 บทนำ.....	1
2 แนวคิดการเรียนรู้ส่วนบุคคล.....	4
3 ลักษณะของการเรียนรู้ส่วนบุคคล.....	6
4 หลักการเรียนรู้ส่วนบุคคล.....	7
5 ประโยชน์ของการเรียนรู้ส่วนบุคคล.....	9
6 ขั้นตอนการออกแบบการเรียนรู้ส่วนบุคคล.....	11
7 ลักษณะของแผนการจัดการเรียนรู้ส่วนบุคคล.....	14
8 บทบาทผู้สอนในการจัดการเรียนรู้ส่วนบุคคล.....	16
9 การประเมินผลการเรียนรู้ส่วนบุคคล.....	19
10 บทสรุป.....	20
บรรณานุกรม.....	23

บัญชีแผนภาพ

แผนภาพ	หน้า
1 ลักษณะการเรียนรู้ 3 ยุค.....	4
2 ความหลากหลายของผู้เรียน วิธีการเรียนรู้ และผลลัพธ์การเรียนรู้.....	5
3 ลักษณะการเรียนรู้ส่วนบุคคล.....	6
4 หลักการเรียนรู้ส่วนบุคคล.....	8
5 ขั้นตอนการออกแบบการเรียนรู้ส่วนบุคคล.....	13
6 แนวคิดของแผนการจัดการเรียนรู้ส่วนบุคคล.....	14
7 บทบาทผู้สอนในการจัดการเรียนรู้ส่วนบุคคล.....	18

การเรียนรู้ส่วนบุคคล (Personalized Learning)

1. บทนำ

โลกยุคใหม่มีความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีดิจิทัล (digital technology) เป็นอย่างมาก ทำให้การเรียนรู้ในปัจจุบันมีความแตกต่างไปจากการเรียนรู้แบบเดิมในยุคที่เทคโนโลยีดิจิทัลยังไม่เจริญก้าวหน้ามากนักซึ่งยังไม่มีเครือข่ายอินเทอร์เน็ตหรือมีแต่ยังไม่ครอบคลุมทุกพื้นที่หรือการเข้าถึงทำได้ลำบาก

ผู้เรียนยุคแรกใช้การเรียนรู้จากครูโดยตรง (direct teaching) เนื่องจากความรู้ทั้งหมดหรือเกือบทั้งหมดนั้นอยู่กับครูเพียงแห่งเดียวเท่านั้น จนต่อมาความรู้ที่มีอยู่ในตัวครูได้ถูกบันทึกและเขียนไว้ในหนังสือและตำราต่างๆ มากขึ้น

ด้วยเหตุนี้การเรียนรู้ของผู้เรียนจึงมีความหลากหลายมากขึ้น โดยได้ขยายวงกว้างไปสู่การเรียนรู้ด้วยตนเอง (self-learning) ผ่านการอ่านหนังสือตำราต่างๆ เป็นอีกทางเลือกหนึ่งของการเรียนรู้ที่ตอบสนองธรรมชาติและความต้องการของผู้เรียนได้มากขึ้น

ความเจริญก้าวหน้าของเทคโนโลยีดิจิทัล ได้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง จนกระทั่งปัจจุบันความรู้ไม่ได้อยู่กับครูหรือในหนังสือตำราที่พิมพ์ออกมาเป็นเล่มๆ เท่านั้น แต่ความรู้ได้ถูกนำเสนอไว้

ในโลกออนไลน์มากขึ้นจนเกือบจะเรียกได้ว่า “**ไม่มีความรู้ใดที่ไม่มีอยู่ในอินเทอร์เน็ต**”

ผู้เรียนสามารถเข้าถึงความรู้เหล่านั้นได้ด้วยตนเองตามความสนใจ อีกทั้งยังใช้ศักยภาพของตนเองในการเรียนรู้และฝึกฝนทักษะต่างๆ ด้วยตนเองผ่านวิธีการเรียนรู้ที่หลากหลายทั้งการเรียนรู้แบบออนไลน์และการเรียนรู้แบบดั้งเดิม เช่น การเรียนรู้กับผู้สอน การเรียนรู้ด้วยตนเองจากหนังสือตำรา เป็นต้น

Education Disruption คือโอกาสการพัฒนาการเรียนการสอนให้ตอบโจทย์พฤติกรรมและความต้องการของผู้เรียน **Generation Z, Alpha** ด้วยเหตุที่เทคโนโลยีเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ความสุขของผู้เรียนคือ เป้าหมาย ผู้เรียนต้องเป็นศูนย์กลาง เกิดพลังแห่งการเรียนรู้ เป็นการเรียนรู้เชิงลึก (**deep learning**) จะต้องออกแบบการเรียนรู้ (**learning design**) และประสบการณ์การเรียนรู้ร่วมกัน ผู้เรียนร่วมกันออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกับผู้สอน วิธีการนี้จะทำให้ผู้สอนเข้าใจถึงความต้องการของผู้เรียนอย่างแท้จริง และทำหน้าที่การโค้ชได้อย่างถูกต้อง มีประสิทธิภาพ

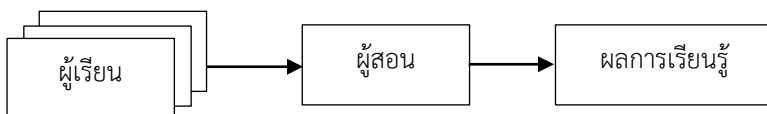
ด้วยเหตุนี้ การเรียนรู้ในปัจจุบันจึงจำเป็นต้องมีการเปลี่ยนแปลง (**transform**) ให้สามารถตอบสนองความต้องการของ

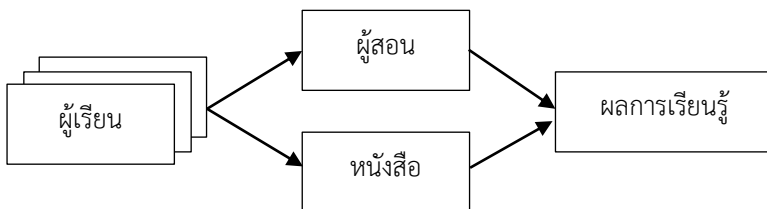
ผู้เรียนได้อย่างแท้จริง โดยใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีดิจิทัลที่มีอยู่ให้ได้มากที่สุดและเหมาะสมกับผู้เรียนมากที่สุด

การเรียนรู้ที่สามารถตอบสนองธรรมชาติ ความต้องการและความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน เช่น รูปแบบการเรียนรู้ (learning style) รูปแบบการรู้คิด (cognitive style) ลักษณะนิสัย (habit mind) เป็นต้น คือ การเรียนรู้ที่เรียกว่าการเรียนรู้ส่วนบุคคล (personalized learning) สรุปลักษณะการเรียนรู้ดังที่กล่าวมาได้ดังแผนภาพต่อไปนี้

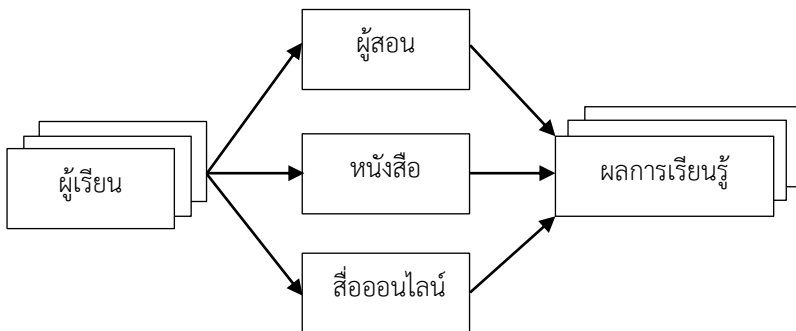
การเรียนรู้แบบดั้งเดิม

การเรียนรู้ยุคที่มีเทคโนโลยีการพิมพ์

การเรียนรู้ยุคเทคโนโลยีดิจิทัล

แผนภาพ 1 ลักษณะการเรียนรู้ 3 ยุค

2. แนวคิดการเรียนรู้ส่วนบุคคล

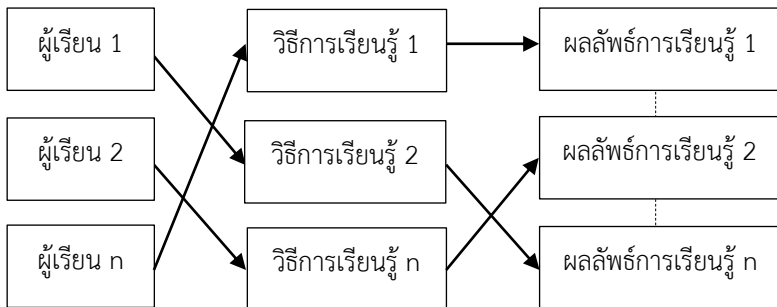
การเรียนรู้ส่วนบุคคลมีแนวคิดสำคัญ คือ การเรียนรู้ใดๆ ก็ตาม จะเป็นการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพเป็นการเรียนรู้เชิงลึก (deep learning) และประสบความสำเร็จ จะต้องเป็นการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับธรรมชาติและความต้องการของผู้เรียนแต่ละคน โดยถือว่าผู้เรียนเป็นเจ้าของการเรียนรู้ของตนเอง

ผู้เรียนเป็นผู้กำหนดเป้าหมายและวิธีการเรียนรู้ของตนเอง ใช้วินัยในตนเอง (self-discipline) เป็นเครื่องมือสำคัญในการกำกับ

ควบคุมตนเองให้ใช้ความมุ่งมั่นพยายามในการเรียนรู้อย่างเต็มตามศักยภาพ

ภายใต้สภาพแวดล้อมที่มีความเป็นมิตรและปลอดภัย ตอบสนองความต้องการของผู้เรียนแต่ละคน ส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้เรียนแต่ละคนประสบความสำเร็จในการเรียนรู้

โดยผู้เรียนแต่ละคนสามารถใช้วิธีการเรียนรู้และออกแบบกิจกรรมที่แตกต่างกัน เพื่อการบรรลุผลลัพธ์การเรียนรู้เดียวกันหรือเชื่อมโยงกัน แสดงได้ดังแผนภาพต่อไปนี้

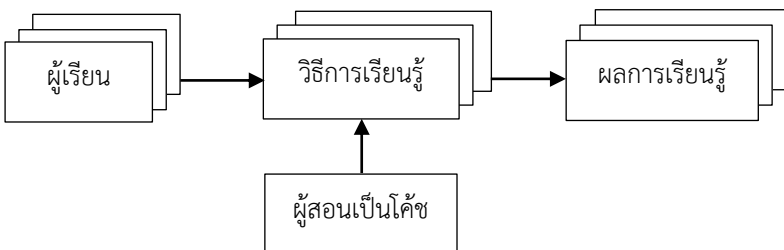
แผนภาพ 2 ความหลากหลายของผู้เรียน วิธีการเรียนรู้และผลลัพธ์การเรียนรู้

3. ลักษณะของการเรียนรู้ส่วนบุคคล

การเรียนรู้ส่วนบุคคลมีลักษณะสำคัญคือ มีความยืดหยุ่น ในวิธีการและเป้าหมายของการเรียนรู้ คือความสุขของผู้เรียน ผลลัพธ์การเรียนรู้เชิงลึก (deep learning) ผู้เรียนเลือกวิธีการเรียนรู้ที่ดีที่สุดสำหรับตนเองอย่างสอดคล้องกับผลลัพธ์การเรียนรู้

นอกจากนี้ผู้เรียนแต่ละคนสามารถกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ เป็นของตนเองได้ตามระดับความสามารถของตน และยังคงสามารถยกระดับเป้าหมายให้สูงขึ้นได้อีกด้วย

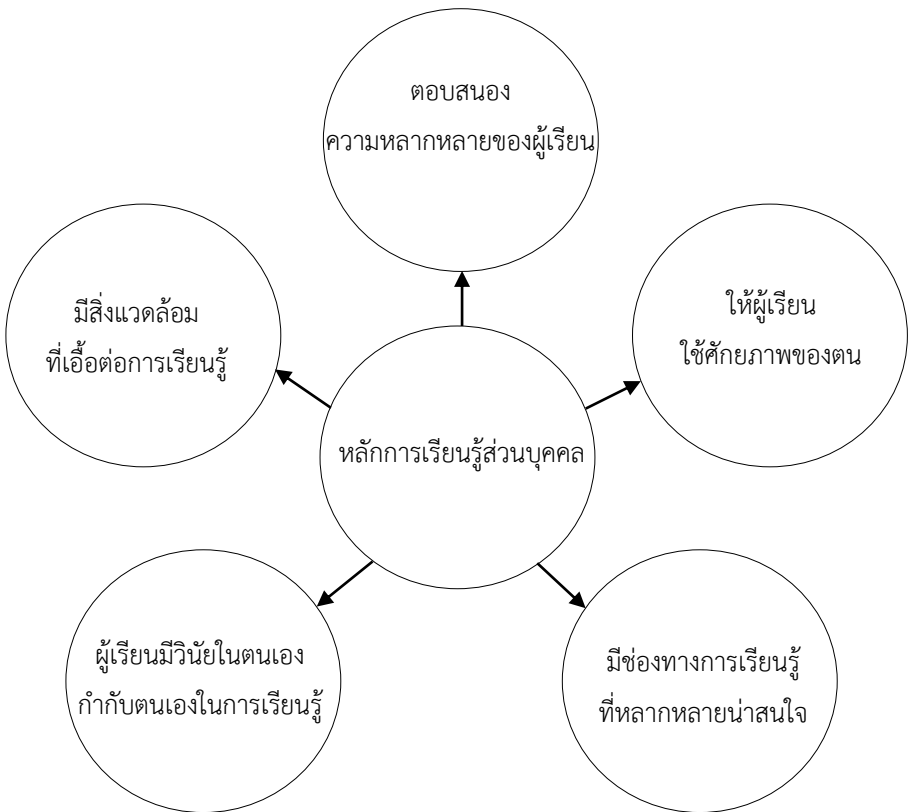
ผู้สอนทำหน้าที่เป็นโค้ช (coach) ให้กับผู้เรียน โดยการสร้าง แรงจูงใจ ให้คำชี้แนะ ให้คำแนะนำ ให้ข้อคิดดีๆ กับผู้เรียน ให้ผู้เรียน ใช้ศักยภาพของตนเองในการเรียนรู้ให้มากที่สุด

แผนภาพ 3 ลักษณะการเรียนรู้ส่วนบุคคล

4. หลักการเรียนรู้ส่วนบุคคล

1. **ธรรมชาติและความต้องการของผู้เรียน** เป็นปัจจัยสำคัญที่สุดของการจัดการเรียนรู้ ที่จะต้องตอบสนองความหลากหลายของผู้เรียนได้อย่างแท้จริง
2. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้กำหนดเป้าหมายและวิธีการเรียนรู้ของตนเองได้เต็มตามศักยภาพที่มี
3. **มีช่องทางการเรียนรู้ที่หลากหลาย** ซึ่งผู้เรียนทุกคนสามารถเข้าถึงและเลือกได้ตามความสนใจและความถนัดเพื่อไปสู่เป้าหมายของการเรียนรู้ที่เป็นการเรียนรู้เชิงลึก
4. **วินัยในตนเอง** ของผู้เรียนเป็นสิ่งสำคัญที่ผลักดันให้ใช้กระบวนการเรียนรู้จนบรรลุผลลัพธ์ที่กำหนด
5. **สิ่งแวดล้อมที่ดีและเอื้อต่อการเรียนรู้** เป็นปัจจัยสนับสนุนให้ผู้เรียนมีสมาธิ มีความมุ่งมั่น อดทน และพยายามเรียนรู้ โดยที่ผู้สอนคือสิ่งแวดล้อมที่มีอิทธิพลต่อผู้เรียนมากที่สุด

แผนภาพ 4 หลักการเรียนรู้ส่วนบุคคล

5. ประโยชน์ของการเรียนรู้ส่วนบุคคล

การเรียนรู้ส่วนบุคคลมีประโยชน์ต่อผู้สอนและผู้เรียนดังนี้

ประโยชน์ต่อผู้เรียน

1. ทำให้ผู้เรียนมีโอกาสได้ใช้ศักยภาพในการคิดและเกิด **พลังการเรียนรู้** ของตนเอง เพื่อที่จะเรียนรู้สิ่งที่ตนเองสนใจและต้องการประสบความสำเร็จ
2. ทำให้ผู้เรียนมีแรงจูงใจในการเรียนรู้ จากการที่การเรียนรู้ส่วนบุคคลนั้นผู้เรียนเป็นผู้กำหนดเป้าหมายและวิธีการเรียนรู้ของตนเอง
3. ทำให้ผู้เรียนมีโอกาสบรรลุผลลัพธ์การเรียนรู้ได้มากกว่าการเรียนรู้ตามปกติที่ผู้เรียนทุกคนต้องเรียนรู้ด้วยวิธีการเดียวกัน เนื่องจากผู้เรียนได้ใช้วิธีการเรียนรู้ตามความถนัดของตนเองซึ่งจะทำให้เรียนรู้ได้ดีกว่า ซึ่งความสุขของผู้เรียนคือเป้าหมายของการเรียนรู้
4. ผู้เรียนมีโอกาสได้ใช้วิธีการเรียนรู้ที่หลากหลายซึ่งผู้เรียนเป็นผู้กำหนดเอง ทำให้การเรียนรู้มีความสนุกสนาน ไม่น่าเบื่อ
5. ช่วยเสริมสร้างคุณลักษณะรักการเรียนรู้และเป็นบุคคล **แห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต**

ประโยชน์ต่อผู้สอน

1. ทำให้ผู้สอนสามารถพัฒนาผู้เรียนให้ประสบความสำเร็จในการเรียนรู้ บรรลุผลลัพธ์การเรียนรู้ในลักษณะที่เป็นการพัฒนารายบุคคล
2. ทำให้ผู้สอนสามารถปรับเปลี่ยนบทบาทในการจัดการเรียนรู้จากการถ่ายทอดความรู้ มาเป็นการโค้ชและการชี้แนะการเรียนรู้
3. ทำให้ผู้สอนสามารถดูแลให้ความช่วยเหลือผู้เรียนได้ตามความต้องการและสภาพปัญหาทางการเรียนรู้ของผู้เรียนแต่ละคนอย่างทันที่
4. ทำให้ผู้สอนสามารถออกแบบการจัดการเรียนรู้ได้อย่างหลากหลาย ไม่ตายตัว มีความยืดหยุ่น สอดคล้องกับธรรมชาติและวิธีการเรียนรู้ของผู้เรียน บางกรณีผู้สอนกับผู้เรียนร่วมกันออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้
5. ทำให้เกิดการทรานส์ฟอร์ม (Transform) หรือการเปลี่ยนแปลงแนวทางการจัดการเรียนรู้ให้ทันยุค ทันสมัย และการเปลี่ยนแปลงไปของผู้เรียนยุคปัจจุบัน

6. ขั้นตอนการออกแบบการเรียนรู้ส่วนบุคคล

การออกแบบการเรียนรู้ส่วนบุคคลนั้น ผู้สอนจำเป็นต้อง **วิเคราะห์ธรรมชาติและความต้องการของผู้เรียน** แล้วนำมาออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ให้มีความหลากหลาย ตอบโจทย์ผู้เรียนได้ ซึ่งต้องอาศัยความรู้ในเชิงวิชาการ ตลอดจนความมุ่งมั่นพยายามและ **ความคิดสร้างสรรค์** ในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ ซึ่งมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 วิเคราะห์ธรรมชาติและความต้องการของผู้เรียน

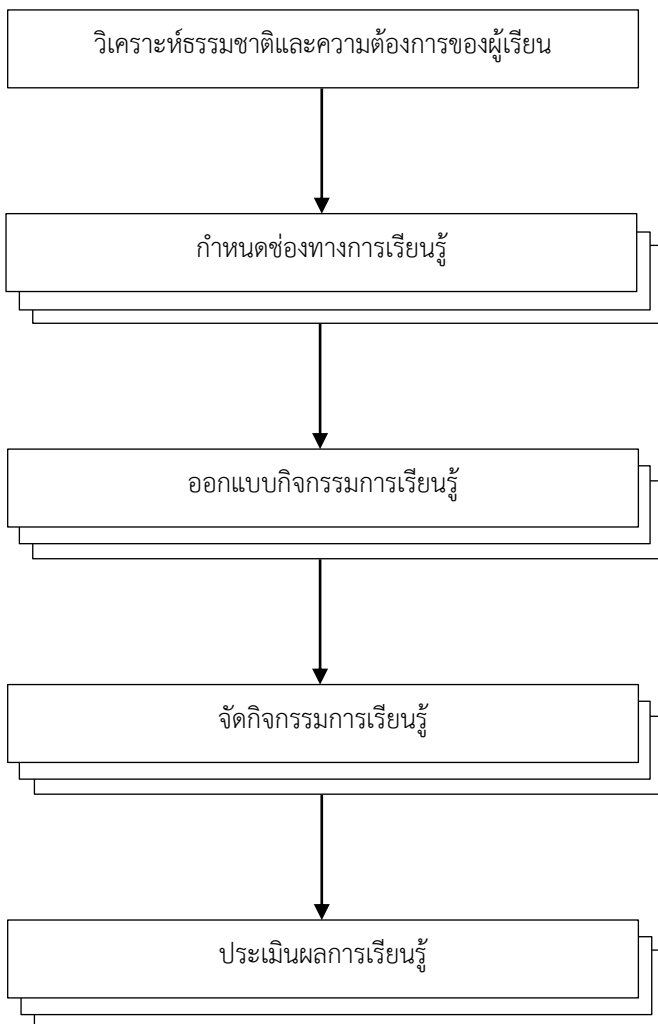
เพื่อให้เข้าใจว่าผู้เรียนแต่ละคนจะสามารถ **เรียนรู้ได้ดีที่สุด**อย่างไร ผู้เรียนใช้วิธีการเรียนรู้อย่างไร ชอบทำอะไร ถนัดอะไร การวิเคราะห์ในขั้นนี้จะทำให้ผู้สอนพบว่า กิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนควรเป็นกิจกรรมในลักษณะใด กิจกรรมเหล่านั้นมีความหลากหลายเป็นอย่างไร ซึ่งเป็น **ขั้นตอนที่สำคัญที่สุด**ของการออกแบบการเรียนรู้ส่วนบุคคล

ขั้นที่ 2 กำหนดช่องทางการเรียนรู้ที่ตอบสนองธรรมชาติและความต้องการของผู้เรียนตามที่วิเคราะห์จากขั้นที่ 1 ซึ่งช่องทางการเรียนรู้ที่มีความหลากหลายมาก เช่น การเรียนรู้จากแหล่งออนไลน์ การเรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติด้วยตนเองหรือเรียนรู้ร่วมกับเพื่อน (**co-learning**) การเรียนรู้กับผู้สอน เป็นต้น

ขั้นที่ 3 ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ตามช่องทางการเรียนรู้ไว้สำหรับผู้เรียนทุกช่องทางการเรียนรู้ โดยกิจกรรมการเรียนรู้ในแต่ละช่องทางการเรียนรู้มีความเหมาะสมกับระดับความสามารถของผู้เรียน เพราะถ้ายากเกินไปผู้เรียนจะหมดกำลังใจในการเรียนรู้ได้ กิจกรรมการเรียนรู้ในแต่ละช่องทางเหล่านั้น เป็นกิจกรรมที่**น่าสนใจ ตื่นเต้นและท้าทายความสามารถ** ตอบสนองผลการเรียนรู้ที่กำหนด

ขั้นที่ 4 ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามช่องทางการเรียนรู้ในลักษณะที่เป็นการเรียนรู้ที่มีความกระตือรือร้น หรือ **Active learning** ผู้เรียนใช้กระบวนการเรียนรู้ตามความถนัดอย่างหลากหลาย เลือกใช้ Apps ในการทำกิจกรรม มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน เอื้อเพื่อเอื้อแบ่งปันซึ่งกันและกัน และผู้สอนทำหน้าที่เป็น**โค้ชการเรียนรู้ (learning coach)** กระตุ้นการคิดและคุณลักษณะที่ส่งเสริมการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง

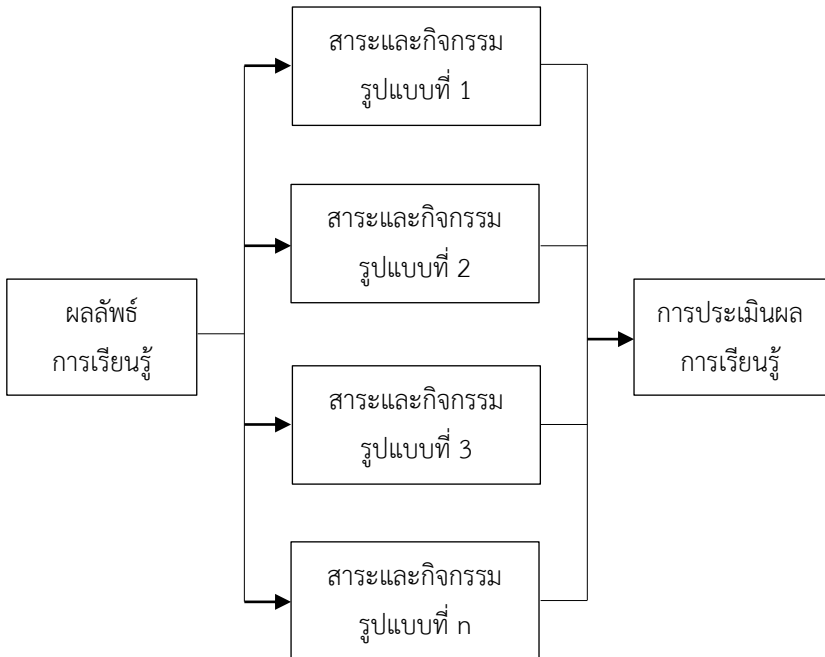
ขั้นที่ 5 ประเมินผลการเรียนรู้ โดยมุ่งประเมินว่าผู้เรียนบรรลุผลลัพธ์การเรียนรู้ตามที่ตนเองกำหนดไว้หรือไม่ โดยใช้**แนวทางการประเมินที่เสริมพลังตามสภาพจริง** ใช้วิธีการประเมินหลายวิธี ใช้ผู้ประเมินหลายฝ่าย โดยเฉพาะอย่างยิ่งการประเมินตนเองของผู้เรียน ทำการประเมินสอดแทรกไปกับการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง และผู้สอนให้**ข้อมูลย้อนกลับ**เพื่อการปรับปรุงและพัฒนาไปยังผู้เรียนอย่างต่อเนื่องและ**สร้างสรรค์**

แผนภาพ 5 ขั้นตอนการออกแบบการเรียนรู้ส่วนบุคคล

7. ลักษณะของแผนการจัดการเรียนรู้ส่วนบุคคล

แผนการจัดการเรียนรู้ส่วนบุคคล หมายถึง แผนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้สอนพัฒนาขึ้นเพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้ให้ **ตอบสนองธรรมชาติและความต้องการของผู้เรียนแต่ละคน** โดยมีเป้าหมายหรือผลลัพธ์การเรียนรู้เดียวกัน แสดงได้ดังแผนภาพต่อไปนี้

แผนภาพ 6 แนวคิดของแผนการจัดการเรียนรู้ส่วนบุคคล

จากแผนภาพจะเห็นว่า แผนการจัดการเรียนรู้ส่วนบุคคลนั้น จะมีผลลัพธ์การเรียนรู้ที่ถูกระบุไว้ล่วงหน้า จากนั้นจะมีกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายที่ตอบสนองผลลัพธ์การเรียนรู้ เรียกว่า “หลายเส้นทางเป้าหมายเดียวกัน” ซึ่งกิจกรรมการเรียนรู้ต่างๆ จะสอดคล้องกับธรรมชาติและความต้องการของผู้เรียน ซึ่งในทางปฏิบัติสามารถจัดกลุ่มธรรมชาติและความต้องการของผู้เรียน ที่เหมือนกันเข้าด้วยกันได้ ในลักษณะ co-learning เพื่อให้ผู้เรียนที่มีธรรมชาติและความต้องการที่เหมือนกันหรือคล้ายคลึงกัน ได้ปฏิบัติกิจกรรมร่วมกันและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน เกิดการค้นพบความรู้ใหม่ แนวคิดใหม่ ซึ่งเป็นการสร้างสรรค์ และยังช่วยทำให้การจัดการชั้นเรียนไม่ยุ่งยากซับซ้อนเกินไปอีกด้วย

โดยกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายเหล่านั้นมีลักษณะเป็นกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวทาง **active learning** ที่ผู้เรียนลงมือปฏิบัติกิจกรรมด้วยความกระตือรือร้น กิจกรรมท้าทายความสามารถของผู้เรียน **ตั้งใจให้ใช้ความพยายามในการเรียนรู้และมีความสุขในการเรียนรู้**

ในส่วนของการประเมินผลการเรียนรู้นั้น ใช้แนวทางการประเมินที่เสริมพลังตามสภาพจริง มีความหลากหลายในวิธีการประเมินและผู้ประเมิน **มีความยืดหยุ่นในเกณฑ์การตัดสินผลการประเมิน** ที่เหมาะสมกับผู้เรียนแต่ละคน และเป็นเกณฑ์ที่สามารถปรับเปลี่ยนหรือยกระดับความสำเร็จในการเรียนรู้ได้

8. บทบาทผู้สอนในการจัดการเรียนรู้ส่วนบุคคล

บทบาทผู้สอนในการจัดการเรียนรู้ส่วนบุคคล หมายถึงแนวทางการปฏิบัติของผู้สอนที่จะกระตุ้นให้ผู้เรียนใช้ศักยภาพในการเรียนรู้ เกิดพลังการเรียนรู้ ของตนเองให้ได้มากที่สุด ซึ่งมีดังต่อไปนี้

1. สร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนเกิดความมั่นใจ เชื่อมั่น และรู้สึกถึงความปลอดภัยทางจิตใจ
2. ใช้คำถามกระตุ้นให้ผู้เรียนคิดด้วยตนเอง แทนที่ผู้สอนจะคิดและตัดสินใจให้ผู้เรียน ซึ่งถือว่าเป็นการปิดกั้นโอกาสในการเรียนรู้
3. ส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้เรียนใช้กระบวนการเรียนรู้ อย่างหลากหลาย เช่น กระบวนการสืบเสาะแสวงหาความรู้ กระบวนการคิดวิเคราะห์ เป็นต้น ซึ่งกระบวนการเหล่านี้คือสิ่งที่จะติดตัวผู้เรียนไปใช้ในการเรียนรู้สิ่งอื่นต่อไปในอนาคต
4. ให้กำลังใจแก่ผู้เรียน เมื่อผู้เรียนประสบปัญหาติดขัด ในการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ ไม่แก้ปัญหมาให้ในทันที แต่ใช้วิธีการตั้งคำถามให้คิดหาทางออกและให้กำลังใจ

5. **ดูแลช่วยเหลือให้ผู้เรียนแต่ละคนประสบความสำเร็จ** ในการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ และให้ผู้เรียนรู้จักการถอดบทเรียน และนำไปใช้พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

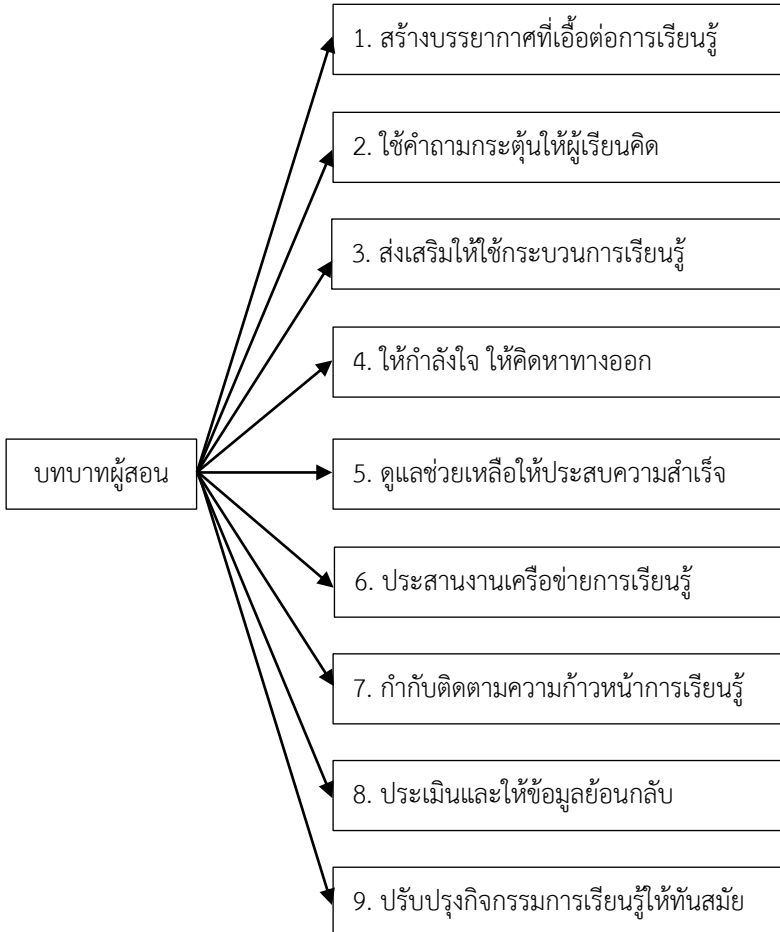
6. **ประสานงานเครือข่ายการเรียนรู้และแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้** ในกรณีที่ผู้เรียนใช้วิธีการเรียนรู้กับบุคคลภายนอก อาจเป็น ครูภูมิปัญญาท้องถิ่นที่อยู่ในชุมชน ซึ่งอาจจะเชิญมาสอนที่โรงเรียน หรืออนุญาตให้ผู้เรียนไปเรียนรู้ในชุมชนก็ได้ตามความเหมาะสม

7. **กำกับติดตามความก้าวหน้าทางการเรียนรู้** (learning progress) ของผู้เรียนแต่ละคน และกระตุ้นให้ใช้ความพยายามให้มากยิ่งขึ้น กล่าวชื่นชมเมื่อผู้เรียนมีความก้าวหน้ามากขึ้น เป็นการส่งเสริมคุณภาพการเรียนรู้ที่กระบวนการ ไม่ได้มุ่งเน้นที่ผลลัพธ์เพียงอย่างเดียว

8. **ประเมินและให้ข้อมูลย้อนกลับ** ด้วยวิธีการที่เหมาะสม และสร้างสรรค์ (creative feedback) ที่ทำให้ผู้เรียนไม่สูญเสียกำลังใจ มีพลังที่จะเรียนรู้ต่อไป

9. **ตรวจสอบและปรับปรุงกิจกรรมการเรียนรู้ต่างๆ** ให้มีประสิทธิภาพและทันสมัยอย่างต่อเนื่อง

สรุปบทบาทผู้สอนในการจัดการเรียนรู้ส่วนบุคคลได้ตั้งแผนภาพ
ต่อไปนี้

แผนภาพ 7 บทบาทผู้สอนในการจัดการเรียนรู้ส่วนบุคคล

9. การประเมินผลการเรียนรู้ส่วนบุคคล

การประเมินผลการเรียนรู้สำหรับการเรียนรู้ส่วนบุคคลนั้น ใช้หลักการเดียวกันกับการประเมินผลการเรียนโดยทั่วไป คือ **การประเมินตามสภาพจริง (authentic assessment)** ที่ทำการประเมินไปพร้อมๆ กับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน และให้ข้อมูลย้อนกลับทันที (immediate feedback)

อย่างไรก็ตามการประเมินผลการเรียนรู้สำหรับการเรียนรู้ส่วนบุคคลนั้น **เปิดโอกาสให้ผู้เรียนกำหนดวิธีการและเกณฑ์การประเมินของตนเองได้** ทั้งนี้เนื่องจากต้องการใช้การประเมินเป็นสิ่งกระตุ้นแรงจูงใจในการเรียนรู้ของผู้เรียนไปในตัว

นอกจากนี้ผู้เรียนยังสามารถปรับเปลี่ยนวิธีการและเกณฑ์การประเมินให้เหมาะสมกับระดับความสามารถของตนเองในระหว่างการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้โดยไม่จำเป็นต้องใช้วิธีการและเกณฑ์เดียวกับกับผู้เรียนทุกคน

สำหรับการประเมินเพื่อตัดสินผลการเรียนรู้นั้น ให้ความสำคัญกับการนำผลการประเมินระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มาเป็นส่วนหนึ่งของการประเมิน ผสมผสานกับการประเมินสรุปในลักษณะของการประเมินจากการลงมือปฏิบัติ (performance - based assessment)

10. บทสรุป

การเรียนรู้ส่วนบุคคล (personalized learning) เป็นการเรียนรู้ที่ช่วยทำให้ผู้เรียนทุกคนสามารถเข้าถึงองค์ความรู้ต่างๆ ได้ด้วยวิธีการเรียนรู้ของตนเอง ซึ่งจะช่วยทำให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าของการเรียนรู้ได้มากกว่าการเรียนรู้ที่มีวิธีการเรียนรู้เพียงวิธีการเดียว

ผู้สอนวิเคราะห์ผู้เรียนและนำมาออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่สามารถตอบสนองความต้องการที่หลากหลายของผู้เรียน ปรับบทบาทของตนเองจากการเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้มาเป็นโค้ชที่คอยกระตุ้นให้ผู้เรียนใช้กระบวนการเรียนรู้

“หลายเส้นทางเป้าหมายเดียวกัน” คือความหลากหลายของวิธีการเรียนรู้ที่ผู้เรียนเป็นผู้กำหนดให้เหมาะสมกับรูปแบบการเรียนรู้ของตนเอง และใช้วินัยในตนเองช่วยประคับประคองให้ประสบความสำเร็จ

ใช้การประเมินที่เสริมพลังตามสภาพจริงในการตรวจสอบความก้าวหน้าของการเรียนรู้ อย่างมีความยืดหยุ่นในวิธีการและเกณฑ์การประเมิน และสามารถปรับเปลี่ยนวิธีการและเกณฑ์นั้นตามระดับความสามารถของผู้เรียน

การเรียนรู้ส่วนบุคคล
(personalized learning)
คือการเรียนรู้ที่ตอบโจทย์ความต้องการ
ของผู้เรียนยุคปัจจุบัน

บรรณานุกรม

- มารุต พัฒนาผล. (2558). “รูปแบบการพัฒนาครูประถมศึกษาด้านการโค้ช เพื่อการรู้คิด”. วารสาร Veridian E-Journal ฉบับภาษาไทย สาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ. ปีที่ 8 ฉบับที่ 2. พฤษภาคม – สิงหาคม. หน้า 593 – 612.
- วิชัย วงษ์ใหญ่ และมารุต พัฒนาผล. (2558). **การโค้ชเพื่อการรู้คิด**. (พิมพ์ครั้งที่ 5 ฉบับปรับปรุง). กรุงเทพฯ: จรัสสินิวงศ์การพิมพ์.
- วิชัย วงษ์ใหญ่ และมารุต พัฒนาผล. (2561). **ขอบฟ้าใหม่แห่งการเรียนรู้สู่การสร้างสรรค์อนาคต**. กรุงเทพฯ: จรัสสินิวงศ์การพิมพ์.
- Bartle, Emma. (2015). **Personalized Learning: An Overview**. Australia: Institute for Teaching and Learning Innovation of The University of Queensland.
- New Jersey Department of Education. (2014). **A Guide for Implementing Personalized Student Learning Plan (PSLP) Programs**. New Jersey: New Jersey Department of Education.
- Noethern Arizona University. (2018). “Personalized Learning”. retrieved from <https://extended.nau.edu/documents/Personalized Learning.pdf>
- UNESCO. (2017). **Personalized Learning: Training Tools for Curriculum Development**. Geneva: International Bureau of Education.

การเรียนรู้ส่วนบุคคล
Personalized Learning
ไม่ใช่การเรียนรู้
แบบ One size fit all

ISBN 978-616-468-217-7

ราคา 100 บาท